

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 170
§ 222

17.08.2020
28.09.2020

Jokilaaksojen pelastuslaitos, lausuntopyyntö palvelutasopäätökseen ajalle 2021-2024

117/09.00/2020

Khall 17.08.2020 § 170

Jokilaaksojen pelastuslaitos pyytää alueen kunnilta ennakkolausuntoa koskien pelastuslaitoksen johtokunnan päätöstä 3.6.2020 § 29 mukaiseen varallaoloasiaan. Ennakkolausuntoja tarvitaan johtokunnan ao. kokouksessa perustaman toimintavalmiustyöryhmän työhön sekä samaan aikaan rinnakkain valmistelussa olevaan palvelutasopäätöksen 2021-2024 valmisteluun.

Pelastustoimessa on vuosikymmenten ajan lähes koko Suomessa varmistettu pelastustoiminnan kiireellistä palvelutuotantoa sopimalla työntekijöiden ja viranhaltijoiden sekä sopimushenkilöstön hälytettävyydestä vapaa-ajalla varallaolon avulla. Uuden työaikalain (872/2019) 4.1§:n mukaan varallaoloaika ei lueta työaikaan, ellei työntekijän ole oleskeltava työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä. Varallaolo ei saa kohtuuttomasti haitata työntekijän vapaa-ajan käyttöä. Uuden oikeuskäytännön ja työaikalain määräysten valossa useissa pelastuslaitoksissa on päädytty siihen, että käynnistetään toimenpiteet miehistö-, ryhmänjohtaja- ja päällystövarallaolosta luopumiseksi.

Vs. kaupunginjohtajan ehdotus:

Haapaveden kaupunki lausuu ennakkoon asiasta seuraavaa:

On ymmärrettävää, että ennakkotapaukset varallaolon korvattavuudesta vaativat muutoksia nykyjärjestelmään. Varallaoloasia koskettanee kaikkia pelastuslaitoksia Suomessa, joten voisiko pelastuslaitokset yhdessä sisäministeriön kanssa valmistella korvaavia ratkaisuja valtakunnallisesti, eikä jokainen pelastuslaitos valmistele omia ratkaisujaan.

Pelastustoimen on kuntarahoitteisena toimijana huolehdittava alueellisen tasapainon säilymisestä omalla toimialueellaan. Pelkona on, että tulevaisuudessa pelastustoimen tehtävät keskittyvät vakituisen henkilöstön varaan, jota ei riitä kaikille alueille. Vakituisen henkilöstön keskittäminen tiettyihin kuntakeskuksiin on valitettavan usein lähtölaukaus koko henkilökunnan poistumisesta harvemmin asutuilta alueilta. Valtion viranomaisten palveluverkon kutistumisesta ja keskittymisestä tietyille alueille, on karvaita kokemuksia koko maakunnan alueelta.

Sopimuspalokuntalaisten rooli jatkovalmistelussa on keskeistä. Iso osa Suomen pinta-alasta hoidetaan pääosin sopimuspalokuntalaisten toimesta. Toimivan järjestelmän säilyttämiseksi on löydyttävä tyydyttävä ratkaisu, jotta sopimuspalokuntalaisten motivaatio tehtävään jatkuu myös tulevaisuudessa.

Pelastustoimen palvelutason heikkenemisellä olisi negatiivinen vaikutus Haapaveden elinkeinoelämän suuntaan. Haapavedellä on nykyiselläänkin toimijoita, joiden kannalta palvelutasolla on suurta merkitystä mm. Vapo, Valio, sahateollisuutta, Kanteleen voiman voimala jne. Lisäksi alueelle on tulossa Nordfuelin biojalostamo ja mahdollisesti suuria tuulivoimapuistoja. Kuntatalouden ollessa haastavassa tilanteessa, on valmistelulle hyvä lähtökohta, ettei kuntalaskutus uusien linjausten vuoksi kasva.

Haapaveden kaupunki painottaa, että jatkovalmistelussa on otettava huomioon alueen kuntien näkemykset ja tavoitteet.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Khall 28.09.2020 § 222 Pelastuslaitoksen johtokunta käsitteli palvelutasopäätöksen luonnosversion ja päätti lähettää sen alueen kunnille lausuntopyynnölle. Lausuntopyyntö ja luonnos liitteenä.

Lausuntoa pyydetään viimeistään 6.10.2020 toimitettavaksi sähköpostitse osoitteeseen pelastuslaitos@jokipelastus.fi. Johtokunta käsittelee lausuntojen pohjalta palvelutasopäätöstä 2021 - 2024 seuraavan kerran kokouksessaan 16.10.2020, jossa on käsitteilyssä myös pelastuslaitoksen talousarvio vuodelle 2021.

Haapaveden kaupunginhallitus on antanut ennakkolausunnon 17.8.2020 §170.

Oheismateriaalia.

Vs. kaupunginjohtajan ehdotus:

Haapaveden kaupunki lausuu seuraavaa Jokilaaksojen pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksestä vuosille 2021-2024:

Haapaveden kaupunginhallitus antoi pelastuslaitokselle ennakkolausunnon 17.8.2020. Ennakkolausunnossa otettiin kantaa varallaoloasiaan, jota ei käsitellä palvelutasopäätöksessä vaan

erillisessä prosessissa.

Esiin nousi lisäksi huoli palveluiden alueellisen tasapainon säilymisestä Jokilaaksojen pelastuslaitoksen alueella. Palvelutasopäätösesityksen perusteella ei voida olettaa, että palvelutaso heikkenisi tulevina vuosina. Jo tiedossa olevien ja mahdollisesti tulevien elinkeinorakennetta tukevien suurhankkeiden (Nord Fuel, Tuulipuistohankkeet) toteutumista tukee pelastuslaitoksen paikallisen palvelutason säilyttäminen, edelleen kehittäminen ja vahvistaminen. Lisäksi paikkakunnan nykyiset teollisuus- ja tuotantolaitokset (Valio, Kanteleen Voima) edellyttävät turvallisuus- ja valmiusnäkökulmien vuoksi palvelutason säilymistä vähintään nykyisellään.

Sopimuspalokuntalaisten merkittävä rooli oli otettu omaksi kokonaisuudekseen palvelutasopäätöksessä. Tämä on positiivinen asia.

Kuntien haastava tilanne tulee ottaa huomioon pelastuslaitoksen kehittämisessä tulevinakin vuosina. Palvelutasopäätökseen oli merkittynä paineita henkilöstön lisäämiseksi sekä kaluston uusimiseksi. Kunnat joutuvat itse tässä tilanteessa vähentämään henkilöstöään ja pohtimaan investointejaan erittäin tarkasti. Tässä taloustilanteessa kuntien maksuosuuksien nostolle on kovin vähän hyväksyttäviä perusteita.

Haapaveden kaupunki esittää huolensa, miten palvelutasopäätös, joka yltää vuoden 2024 loppuun saakka, ottaa huomioon Haapavedelle toiminta-aikana mahdollisesti tulevat suurinvestoinnit?

Päätös:

Hyväksyttiin.
